

ब्रह्मभूयान्ब्रह्मैव ॥ १७ ॥ भूतानिअज्ञानिनिशामयपश्य पर्वतस्थोज्ञानपर्वतरूढः यथोक्तं प्रज्ञाप्रासादमारुह्यसंशोध्यः शोचतो जनान् भूमिष्ठानिवशीलस्थः सर्वान्प्राज्ञानुपश्यतीति ॥ १८ ॥ एनंयोगेनाज्ञानेनदीतरणरूपं ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ नैवेति पुमान् एतद्वत्स्वरूपादिरूपेणनवेदनामरूपशून्यत्वात् भूतभव्ययोर्भवउत्पत्तिः कारणंतदात्मकं ॥ २२ ॥ अभवोऽनुत्पत्तिरात्मातस्यप्रतिपत्त्यर्थं एतद्धर्मेष्वयोगधर्मः ॥ २३ ॥ यद्यपितंत्रभेदेनजगदुत्पत्तिप्रकाराभिद्यंतेतथापिशमादिसंपन्नस्यसर्वधर्मास्पर्शिसुषुप्तावस्थासदृशसुखदुःखसंपर्कशून्यतयाऽवस्थानंमुक्तिरितिसर्ववादिसंमत् वादिनोदेहनाशोवाशून्यभावो वादुःखनाशोवालिगभंगोवाऽविद्यानिर्दृष्टिर्वास्वरूपप्रतिष्ठाचितिशक्तिर्वापरमानंदावाप्तिर्वैतिशब्दतएवविकल्पयंतितदेतदभिसंधायाह यथेति यथासर्वाणिमतानियेनप्रकारेणमुक्तौपर्यवस्यंतितथातेनैवप्रकारेणमदीयान्येतानिवचांसिमुक्तौपर्यवस्यंतीति मयायथातथेतिभावप्रधानोनिर्देशः याथातथ्येनकथितानीत्यर्थः हेपुत्रतानिमतानिभवन्ति फलतोविरोधाभावात् नभवन्तिच निर्वक्तुमशक्यत्वात् तस्मात्सर्वे

उत्तमांबुद्धिमास्थायब्रह्मभूयान्भविष्यसि ॥ संतीर्णःसर्वसंसारत्प्रसन्नात्माविकल्मषः ॥ १७ ॥ भूमिष्ठानीवभूतानिपर्वतस्थोनिशामय ॥ अक्रुध्यन्नप्रहृष्यंश्चननृशंसमतिस्तथा ॥ १८ ॥ ततोद्रक्ष्यसिसर्वेषांभूतानांप्रभवाप्ययौ ॥ एनंवैसर्वभूतेभ्योविशिष्टमेनिरेबुधाः ॥ धर्मधर्मभृतांश्रेष्ठामुनयस्तत्त्वदर्शिनः ॥ १९ ॥ आत्मनोव्यापिनोज्ञानमिदंपुत्रानुशासनं ॥ प्रयतायप्रवक्तव्यंहितायानुगतायच ॥ २० ॥ आत्मज्ञानमिदंगुह्यंसर्वगुह्यतममहत् ॥ अब्रुवंयदहंतातआत्मसाक्षिकमंजसा ॥ २१ ॥ नैवस्त्रीनपुमानेतन्नैववेदनपुंसकं ॥ अदुःखमसुखंब्रह्मभूतभव्यभवात्मकं ॥ २२ ॥ नैतज्ज्ञात्वापुमान्स्त्रीवापुनर्भवमवाप्नुते ॥ अभवप्रतिपत्त्यर्थमेतत्तर्मेविधीयते ॥ २३ ॥ यथामतानिसर्वाणितथैतानियथातथा ॥ कथितानिमयापुत्रभवन्तिनभवन्तिच ॥ २४ ॥ तस्यीतियुक्तेनगुणान्वितेनपुत्रेणसत्पुत्रदमान्वितेन ॥ पृष्टोहिसंप्रीतिमनायथार्थंब्रूयात्सुतस्येहयदुक्तमेतत् ॥ २५ ॥ इतिश्रीमहाभारतेशांतिपर्वणिमोक्षधर्मपर्वणिशुकानुप्रश्नेपंचाशदधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २५० ॥ ॥ ७३ ॥ व्यासउवाच गंधानूरसान्नानुरुंध्यात्सुखंवानालंकारांश्चाप्नुयात्तस्यतस्य ॥ मानंचकीर्तिंचयशश्चनेच्छेत्सवैप्रचारःपश्यतोब्राह्मणस्य ॥ १ ॥ सर्वान्वेदानधीयीतशुश्रूषुर्ब्रह्मचर्यवान् ॥ ऋचोयजूंषिसामानियोवेदनसवैद्विजः ॥ २ ॥

रपितांत्रिकैरिदंशास्त्रमुपादेयमितिसिद्धं ॥ २४ ॥ तदिति तस्मादुक्तविशेषणवताऽधिकारिणापृष्टोगुरुःप्रीतिपूर्वकमिदंवदेदित्यर्थः ॥ २५ ॥ इतिशांति०मो०नै०भा०पंचाशदधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २५० ॥ ॥ ७३ ॥ गंधानूरसानित्याद्यध्यायःसाधनविधानार्थंजीवन्मुक्तलक्षणव्यापनार्थंच नानुरुंध्यात्नानुसरेत् नापितस्यतस्यगंधादेरलंकारान्वर्जनानिचप्राप्नुयात् गंधादिरागद्वेषौनकार्यौकिंतूदासीतैवेत्यर्थः प्रचारोव्यवहारः पश्यतोविदुषः ॥ १ ॥ द्विजोमुख्योब्राह्मणः ॥ २ ॥